

Středoškolská technika 2023

Setkání a prezentace prací středoškolských studentů na ČVUT

CARTHAGO DELENDA EST! **Odkaz civilizace, která měla být zničena**

Klára Victory Klimecká

Gymnázium Teplice
Čs. dobrovolců 530/11, 415 01 Teplice

Kolem roku 150 př. n. l. při svém vystoupení v římském senátu vysypal senátor Marcus Porcius Cato Maior ze záhybů své togy několik krásných fiků. Když se jeho kolegové podívovali nad jejich krásou a velikostí, Cato jim oznámil, že je natrhal před třemi dny v Kartágu, čímž senátory ohromil. Tímto vystoupením chtěl Cato dát najevo, že Kartágo je blízko a znovu prosperuje. Svoji řeč nakonec, jako mnoho dalších, zakončil slovy „*ceterum autem censeo Carthaginem delendam esse*“, zkráceně ***Carthago delenda est. Kartágo musí být zničeno!***

Cato nakonec senát přesvědčil a roku 149 př. n. l. byla Kartágu vyhlášena válka za účelem ho úplně zničit. To se povedlo o tři roky později (146 př. n. l.) způsobem, který někteří akademici považují za první moderní genocidu.

Ale co to vlastně Kartágo bylo za civilizaci, že ho Římané chtěli „vymazat“ z historie? Kdo byli ti Kartaginští, které Řím tak nenáviděl?

Kartágo bylo založeno asi roku 814 př. n. l. na území dnešního Tunisu jako kolonie fénického města Tyru. Díky své výhodné poloze se z kolonie stalo jedno z nejbohatších měst antického světa a nakonec i samostatná říše. Byli to právě Kartaginci, kteří vládli západnímu Středozeří před nástupem Říma. S ním vedli dvě dlouhé války a ve druhé z nich byl Řím přiveden až na pokraj zkázy. Bylo to ale zároveň Kartágo, od kterého se Řím naučil, jak být světovou mocností. S nadsázkou lze říci, že Kartágo výrazně napomohlo k vytvoření Římské říše.

Římané si dobře uvědomovali, jak důležité bylo Kartágo pro formování jejich říše, a tak se jim ho nepodařilo úplně vymazat z dějin. Řím tak „pouze“ zničil odkaz Kartága v dějinách a zredukoval tuto říši na stát, proti kterému se vedly *punské války*. Kartaginci byli vykreslováni velmi negativně a stali se protikladem k „ctnostným“ Římanům.

Ale i tento negativní pohled na Kartágo zajistil jeho přežití v myslích lidí a následné postupné odkrývání pravého charakteru této mocnosti, která vládla západnímu Středozeří. Dnes se historikové a archeologové snaží zajistit objektivní náhled na Kartágo, a to i přesto, že kvůli římskému vyhlazení Kartága se mnoho věcí asi nikdy nedozvíme.

Tak jaká tedy tato civilizace, která měla být zničena, byla? To vám ukážu ve svém stánku.

Svoji prezentaci zároveň stavím jako **ucelený didaktický projekt**, který má středoškolským studentům téma Kartága představit. V rámci výuky antické historie se toto téma objevuje jen okrajově v souvislosti s dějinami starověkého Říma.

Protože jsem přesvědčena, že učivo se nejlépe pamatuje, je-li zasazeno do kontextu a propojeno s dalšími předměty, nabízím tak inspiraci k výuce.

Moji prezentaci lze využít jako *podklady k projektovému dni*, na němž se budou významnou měrou podílet sami studenti, a vytvoří si vlastní výstupy, kterými mohou dále obohatit spolužáky v jiných ročnících.

Nebo ji lze použít jako podkladový materiál a *inspiraci pro učitele*, kteří budou chtít svým žákům Kartágo uceleně představit.

Ve své prezentaci nabízím:

- *popis jednotlivých oblastí života v Kartágu a jeho historie* (možné použít v papírové podobě i jako prezentaci na interaktivní tabuli)
- *ručně kreslenou dobovou mapu říše s časovou osou* (v konfrontaci s událostmi řecko - římskými)
- *vzor fénického písma a ukázky možného zpracování*
- *ukázky replik drobných předmětů* (mince, šperky)
- *literaturu, zabývající se Kartágem* (odbornou i beletrii; historickou i současnou)
- *papírový model ikonického kartaginského přístavu „cothon“ v měřítku 1: 500*
- *přehled zániku kartaginské civilizace formou PPT prezentace*
- *přehled významných osobností Kartága a relevantních osobností Říma*
- *přehled rozložení státní moci v Kartágu*
- *pomůcky k ověření znalostí žáků formou „příkladaček“* (historické mezníky, osobnosti, státní moc)

V tomto konkrétním případě lze výuku dějepisu propojit s dalšími předměty:

literatura ... Vergilius, Livius, Aristotelés, G. Flaubert

český jazyk ... tvorba textů, výběr informací, relevantní zpracování formou plakátu
či PPT prezentace

ICT ... návrhy a 3D tisky; tvorba PPT prezentací

výtvarné práce + geometrie ... tvorba mapy, překreslování v měřítku, tvorba modelů, písmo

Ráda bych svým projektem také podpořila studia humanitních předmětů, které v naší společnosti stojí v současné době spíše na okraji zájmu, někdy jsou až vysmíváné.

Předpokládám, že jako učitelé a studenti jsme všichni zaznamenali protest vyučujících a studujících humanitních a společenských oborů s názvem Hodina pravdy <https://hodinapravdy.cz/>

I já se s výraznou podporou přírodovědných a podceňováním humanitních oborů setkávám v rámci středoškolského studia celkem pravidelně. I zde na přehlídce StreTech je zastoupení humanitních oborů ve výrazné menšině. Vzhledem k tomu, že chci studovat na vysoké škole právě antickou historii a archeologii a jednou bych ráda přispěla k prohloubení našich znalostí o dávných civilizacích, rozhodla jsem se mojí prezentací humanitní obory podpořit.

Aneb:

Kdo zapomíná na své dějiny, je odsouzen je opakovat.

Každá živá duše vítá všechno, s čím si ví rady; to ostatní ignoruje nebo popírá.

Člověk musí být nohama zasazen na zemi, ale očima musí přehlížet svět.

Fanatismus spočívá v tom, že člověk zdvojnásobí své úsilí, když zapomněl svůj cíl.

George Santayana, filosof

